

Informace ze zdravotnictví Libereckého kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Liberec
31.8.2006

7

Tuberkulóza a respirační nemoci - činnost oboru v Libereckém kraji v roce 2005

*Tuberculosis and Diseases of the Respiratory System - Activity in Branch
in the Liberecký Region in 2005*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí v Libereckém kraji v roce 2005 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy. Je doplněna také základními ukazateli lůžkové péče v nemocnicích a léčebnách TBC a respiračních nemocí.

Summary

Information on health service activity in the branch of tuberculosis and diseases of the respiratory system in the Liberecký region in 2005 contains data about out-patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses. It is supplemented by basic indicators on in-patient care in hospitals and institutes for TB and respiratory diseases.

Údaje o činnosti ambulantních oddělení tuberkulózy a respiračních nemocí (TRN) jsou čerpány z výkazu A (MZ) 1-01 o ambulantní činnosti zdravotnických zařízení. Tento výkaz vyplňuje každé ambulantní oddělení nebo pracoviště TRN ve všech zdravotnických zařízeních v rámci každoročně konaného Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví ČR. Pro úplnost jsou údaje doplněny také základními informacemi o lůžkové péči z výkazu L (MZ) 1-02 o lůžkovém fondu a jeho využití. Edice IZK o činnosti oboru TRN v předchozích letech jsou dostupné na internetových stránkách ústavu www.uzis.cz v části Rychlé informace. Na těchto stránkách [v části NZIS/Výkazy 2005] jsou pro případné zájemce vystaveny také formuláře výkazů.

Ambulantní péči v oboru TRN zajišťuje 11 pracovišť, ke konci roku 2005 v nich pracovalo (v součtu úvazků včetně smluvních) 12,57 lékařů a 25,30 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (ZPBD). V přepočtu na 100 tisíc obyvatel bylo v kraji 2,9 lékařů (ČR 3,3), na jedno lékařské místo tohoto oboru připadlo v kraji 34 tisíc obyvatel (ČR 30 tisíc).

V ordinacích TRN bylo v roce 2005 provedeno přes 69 tisíc ošetření - vyšetření (dále jen ošetření). Objem poskytované péče je stejně jako síť těchto pracovišť v posledních letech stabilní a pohybuje se mírně pod celorepublikovým průměrem. Proti tuberkulóze bylo v kraji očkováno 3 480 osob. Vedle toho nedošlo u 2 210 osob k BCG očkovaní z důvodu pozitivního tuberkulinového testu. Komplikace po vakcinaci nastaly v 18 případech (0,5 %).

V Libereckém kraji bylo pneumology dispenzarizováno 12 221 osob (z toho bylo 44,6 % žen). Na 10 tisíc obyvatel v kraji to představuje 285 onemocnění, což je to téměř o polovinu méně než je hodnota celorepublikového průměru. Výrazně podprůměrný byl počet léčených v našem kraji pro dvě nejčastější onemocnění – CHOPN a astma bronchiale. Nejčastější příčinou dispenzarizace (v 42 %) byla chronická obstrukční plicní nemoc (CHOPN). Toto onemocnění bylo v roce 2005 nově zařazeno do sledování v členění na jednotlivá stadia (dříve zvláště chronická bronchitis a emfyzém plic). Druhou nejčastější příčinou dispenzarizace na odděleních TRN bylo astma bronchiale (21 %), které je nově sledováno podle 4 stupňů závažnosti. Pacienti trpící astmatem bronchiale jsou však v Libereckém kraji daleko častěji dispenzarizováni u lékařů alergologů (79 % astmatiků) než je obvyklé v České republice (57 % astmatiků).

Ambulantní pracoviště TRN evidovala nebo ošetřila přes 3 tisíce osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou nebo jinou mykobakteriózou, z toho u 37 % osob z důvodu kontaktu s bakteriologicky ověřeným onemocněním. Dále byly sledovány osoby se zvýšeným rizikem onemocnění plicní rakovinou plicního onemocnění, tzn. především kuřáci s vysokým konzumem cigaret a v malé míře osoby s dysplastickými buňkami ve sputu a osoby s profesionální expozicí kancerogenů. Srovnání mezi okresy je však pouze orientační, protože sledování kuřáků je v posledních letech neúplné.

Informace o činnosti oboru TRN je doplněna základními ukazateli využívání lůžkového fondu plicních oddělení nemocnic a odborných léčebných ústavů. V Libereckém kraji je v nemocnicích jedno lůžkové plicní oddělení z celkových 43 v České republice (v Krajské nemocnici Liberec) a dále pak dva odborné léčebné ústavy respirační (Odborný léčebný ústav TRN ve Cvikově a Dětská léčebna respirační ve Cvikově).

Vypracovala: Ing. Giljan Pavlovová
ÚZIS ČR, Liberecký krajský odbor
Voroněžská 144, 460 01 Liberec 1
tel.: 485 217 201
pavlovova@uzis.cz, <http://www.uzis.cz>

Značky v tabulkách

- Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval
- Ležatý křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů

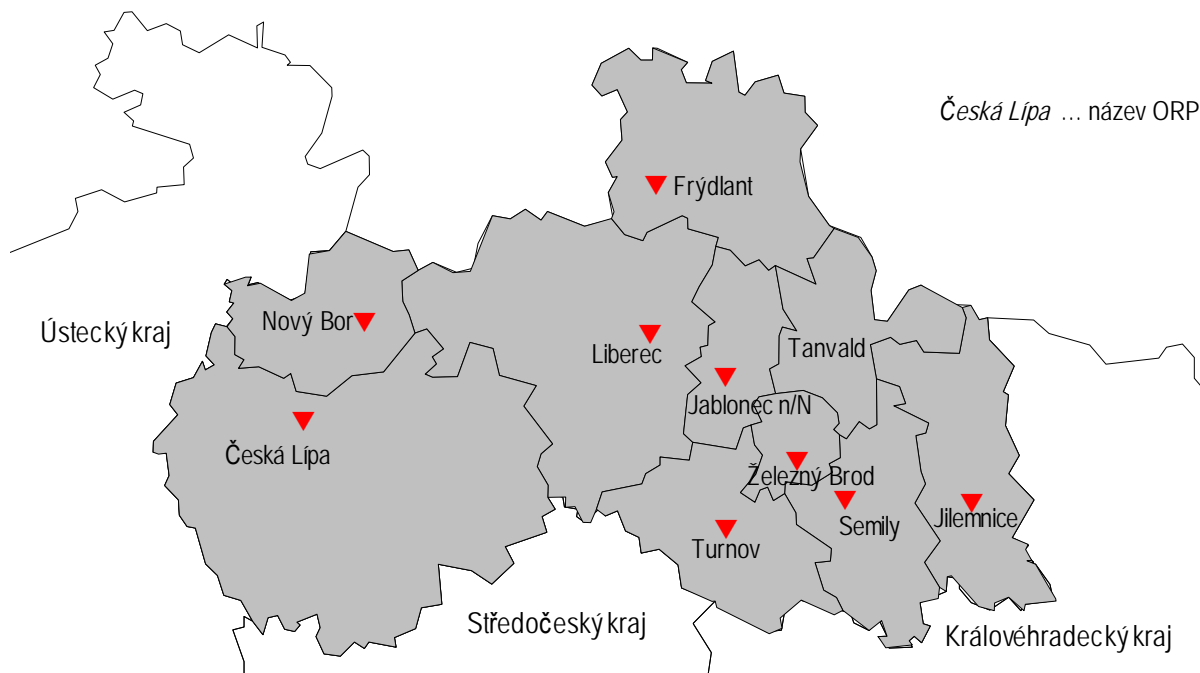
Personální zajištění a počet ošetření - vyšetření v ambulantní péči dle druhu zdravotnických zařízení a dle území

	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření			
		lékařů	skladba lékařů v %	ZPBD ²⁾	celkem	z toho očkování BCG	struktura ošetření v %	na 1 lékaře
dle poskytovatele péče								
Ambulantní část lůžkových ZZ	5	7,38	58,71	14,00	36 255	2 754	52,18	4 912,6
Samostatné ordinace lékařů specialistů	5	5,00	39,78	10,30	30 248	726	43,54	6 049,6
Ostatní ambulantní ZZ	1	0,19	1,51	1,00	2 972	-	4,28	15 642,1
Liberecký kraj	11	12,57	100,00	25,30	69 475	3 480	100,00	5 527,0
dle území (okresu)								
Česká Lípa	2	3,50	27,84	7,30	19 285	1 144	27,76	5 510,0
Jablonec nad Nisou	2	2,19	17,42	6,00	16 959	420	24,41	7 743,8
Liberec	4	4,50	35,80	8,00	17 425	1 495	25,08	3 872,2
Semily	3	2,38	18,93	4,00	15 806	421	22,75	6 641,2
Liberecký kraj	11	12,57	100,00	25,30	69 475	3 480	100,00	5 527,0
Česká republika	305	336,87	x	670,02	2 105 120	102 557	x	6 249,1

¹⁾ Součet úvazků, vč. smluvních

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních § 5 - § 21

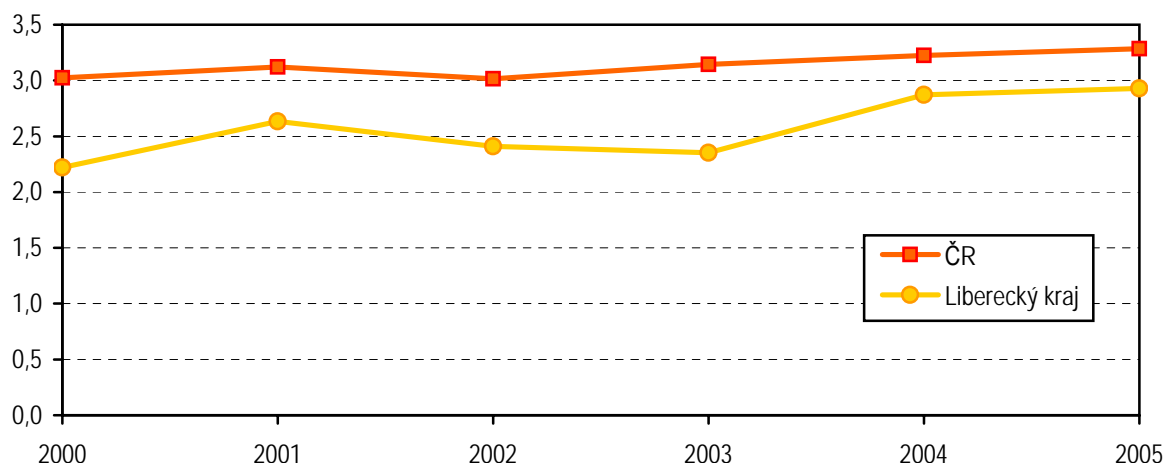
Obce s ordinací*) TRN v Libereckém kraji k 31.12.2005

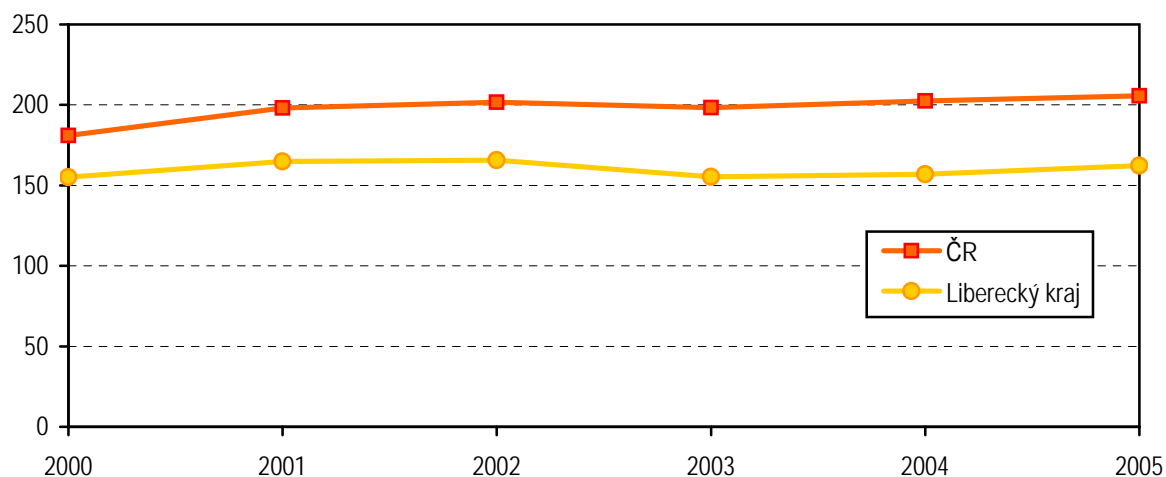
*) včetně detašovaných pracovišť

Pozn.: V mapě není zohledněn počet ordinací v obci.

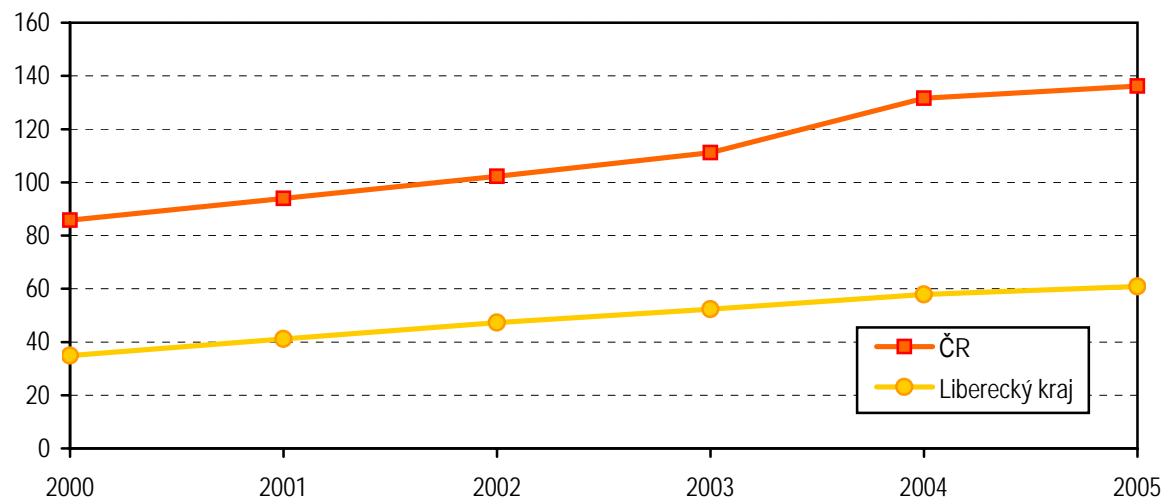
**Počet lékařů v ambulantních pracovištích TRN
na 100 000 obyvatel v letech 2000 - 2005**

**Počet ošetření poskytnutých na pracovištích TRN
na 1 tisíc obyvatel v letech 2000 - 2005**

**Počet dispenzarizovaných pacientů
pro astma bronchiale na pracovištích TRN
na 10 000 obyvatel v letech 2000 - 2005**

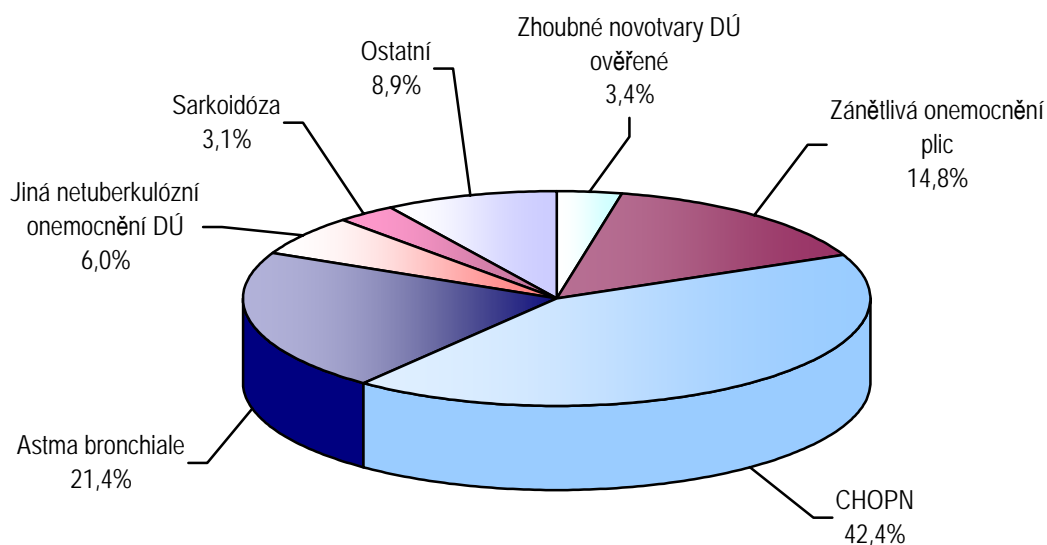
Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění

Onemocnění (diagnóza MKN-10)	Počet dispenzarizovaných osob						
	Liberecký kraj						ČR na 10 tis. obyvatel
	celkem	z toho				na 10 tis. obyvatel	
		ženy	děti (0-14 let)	nově přijatí ¹⁾ muži	nově přijaté ¹⁾ ženy		
Zhoubné novotvary DÚ ověřené cytologicky nebo histologicky (C33, C34.0-9, C39.9)	411	135	-	105	48	9,58	16,29
Neověřené zhoubné novotvary DÚ	74	28	-	22	12	1,72	1,66
Nezhoubné novotvary DÚ (D14.2-4, D19.0)	195	98	-	9	7	4,55	4,00
Zánětlivá onemocnění plic (J12-J18, J85.0-2)	1 813	727	-	677	385	42,26	41,15
CHOPN (chronická bronchitis, emfyzém) (J41.0-8, J42, J43.0-9, J44.0-9) ²⁾	5 178	2 203	-	315	188	120,69	230,12
stadium 0 - rizikové	573	253	-	28	21	13,36	49,37
stadium 1 - lehké	1 028	483	-	72	49	23,96	55,41
stadium 2 - střední	1 454	647	-	93	38	33,89	67,56
stadium 3 - těžké	1 056	424	-	47	35	24,61	40,64
stadium 4 - velmi těžké	422	127	-	23	18	9,84	14,89
Astma bronchiální (J45.1-9, J46) ²⁾	2 613	1 446	85	144	134	60,90	136,17
stupeň 1 - intermitentní	590	314	37	13	8	13,75	33,88
stupeň 2 - lehké perzistující	621	366	40	34	31	14,47	47,17
stupeň 3 - středně těžké perzistující	850	452	8	76	59	19,81	42,04
stupeň 4 - těžké perzistující	94	44	-	3	3	2,19	12,13
Bronchiectázie (J47)	152	42	-	11	-	3,54	5,07
Sarkoidóza (D86.0,2)	380	227	-	20	15	8,86	8,05
Pneumoniózy (J60-J66)	54	13	-	3	1	1,26	13,86
Difúzní plicní fibrózy a alergická alveolitis (J67.0-9, J84.0-9)	147	71	-	8	9	3,43	5,71
Nenádor.onemocnění pohrudnice (J86-J94)	240	77	-	19	7	5,59	8,06
Nemoci plicního oběhu a následky oběhových změn (I26-I28)	228	95	-	10	5	5,31	6,58
Jiná netuberkulózní onemocnění DÚ se závažným průběhem (J68-J80, J96.0-9, J98.0,4,6-9)	736	292	-	41	25	17,15	18,73
Celkem	12 221	5 454	85	1 384	836	284,85	495,44

¹⁾ Nově zjištěná onemocnění (poprvé v životě pacienta)

²⁾ Část dispenzarizovaných osob nebyla rozdělena podle stupně (resp. stadia) nemoci

Struktura dispenzarizovaných pacientů

Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou a plicní rakovinou dle území

Území, okres	Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou				Osoby s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou ³⁾
	skupina R1 ¹⁾		skupina R2 ²⁾		
	celkem	z toho děti (0-14 let)	celkem	z toho děti (0-14 let)	
Česká Lípa	254	-	235	188	453
Jablonec nad Nisou	859	-	259	-	215
Liberec	668	-	528	41	543
Semily	187	-	143	7	1 023
Liberecký kraj	1 968	-	1 165	236	2 234
ČR	33 319	55	29 876	2 237	137 080

¹⁾ Skupina R1 - do této skupiny přeřazují osoby ze skupiny P II (resp. přeřazené z P I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriózu dýchacího ústrojí), nebo M II (resp. přeřazené z M I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriózu mimo dýchacího ústrojí) jestliže :

- a) mají závažné přidružené nemoci,
- b) mají závažné přidružené podmínky,
- c) mají rozsáhlé zbytkové změny po léčení tuberkulózy nebo jiné mykobakterií.

²⁾ Skupina R2 - do této skupiny se zařazují osoby v kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózou nebo jinou mykobakterií

³⁾ osoby s dysplastickými buňkami ve sputu, osoby s profesionální expozicí kancerogenů a kuřáci

Využívání lůžkového fondu plicních oddělení nemocnic a odborných léčebných ústavů (OLÚ) a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Nemocnice		OLÚ	
	kraj	ČR	kraj	ČR
Počet oddělení	1	43	2	21
Počet pracovníků ¹⁾				
lékaři	3,00	184,54	6,10	72,32
ZPBD ²⁾ celkem	9,00	571,99	44,56	375,31
sestry ²⁾ u lůžka	7,00	530,49	37,00	334,99
ZPOD ²⁾	6,00	170,83	9,00	102,19
Průměrný počet lůžek	29,00	1 608,71	225,00	1 895,45
Průměrný denní stav obsazených lůžek				
celkem	22,6	1 168,6	160,9	1 380,7
na 1 lékaře	7,5	6,3	26,4	19,1
na 1 sestru ²⁾ u lůžka	3,2	2,2	4,4	4,1
Počet lékařů na 100 lůžek	10,34	11,46	2,71	3,90
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	31,03	35,53	19,80	20,22
Počet hospitalizovaných	568	38 776	1 651	14 208
Nemocniční letalita	118,2	82,4	61,7	49,3
Využití lůžek ve dnech	284,1	265,1	261,0	265,9
Průměrná ošetrovací doba	14,5	11,0	35,6	35,5
Prostoj lůžek ³⁾	3,5	2,5	12,8	8,1

¹⁾ Součet úvazků

²⁾ Zdravotničtí pracovníci dle zákona č. 96/2004 Sb.:

ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (§ 5 - § 21)

sestra - všeobecné sestry a porodní asistentky (§ 5 - § 6)

ZPOD - zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (§ 29 - § 42)

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s plicním oddělením v kraji:

Krajská nemocnice Liberec, p.o.

Seznam OLÚ s plicním oddělením v kraji:

Odborný léčebný ústav TRN, Cvikov

Dětská léčebna respirační, Cvikov